

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
НАРОДНА СКУПШТИНА  
председници Народне скупштине

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
НАРОДНА СКУПШТИНА  
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 28.02.2019

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	58-347/19		

На основу члана 107. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06), члана 40. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС“, бр. 9/10) и чл. 150. и 151. Пословника Народне скупштине („Сл. гласник РС“, бр. 20/12 – пречишћен текст) подносим Предлог закона о правима бораца, ратних војних инвалида и породица погинулих и несталих бораца, са предлогом да се узме у претрес.

у Београду, <sup>28.02</sup>-----, 2019. године

народни посланик  
Жика Гојковић

*Жика Гојковић*

**ЗАКОН  
О ПРАВИМА БОРАЦА, РАТНИХ ВОЈНИХ ИНВАЛИДА  
И ПОРОДИЦА ПОГИНУЛИХ И НЕСТАЛИХ БОРАЦА**

**ГЛАВА I**

**ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

**Предмет закона**

**Члан 1.**

Овим законом уређују се посебна права и услови за остваривање права бораца, ратних војних инвалида и породица погинулих и несталих бораца.

**Члан 2.**

На новчана примања утврђена овим законом не плаћају се порези или друге дажбине предвиђене општим прописима по основу личних или других прихода грађана.

Новчана примања по овом закону су вид националног признања.

**Члан 3.**

Средства за остваривање и коришћење права прописаних овим законом обезбеђују се у буџету Републике Србије.

**Значење појединих израза и појмова**

**Борац**

**Члан 4.**

Борац је држављанин Републике Србије који је:

- 1) учествовао у Другом светском рату као припадник војске Краљевине Југославије у рату од 6. до 17. априла 1941. године или у саставу савезничких армија од 17. априла 1941. године до 15. маја 1945. године;
- 2) учествовао у антифашистичкој народноослободилачкој борби у Другом светском рату као припадник Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије од 17. априла 1941. године до 15. маја 1945. године;
- 3) учествовао у антифашистичкој народноослободилачкој борби у Другом светском рату као припадник Југословенске војске и Равногорског покрета од 17. априла 1941. године до 15. маја 1945. године;

4) као припадник оружаних снага СФРЈ и снага безбедности вршио војне или друге дужности за војне циљеве или за друге циљеве државне безбедности у оружаним акцијама од 17. августа 1990. године до 27. априла 1992. године, а за припаднике оружаних снага СФРЈ стационираних на територији Босне и Херцеговине до 19. маја 1992. године, ради одбране суверенитета, независности и територијалне целокупности СФРЈ;

5) вршио војне и друге дужности у вези са учешћем у оружаним акцијама предузетим за време мира после 27. априла 1992. године, ради одбране суверенитета независности и територијалне целокупности Савезне Републике Југославије, државне заједнице Србија и Црна Гора, односно Републике Србије до ступања на снагу овог закона;

6) вршио војне дужности или друге дужности за војне циљеве или за циљеве државне безбедности у вези са учешћем у рату у Савезној Републици Југославији од 24. марта до 26. јуна 1999. године, а на територији Косова и Метохије од 24. марта 1998. године до 26. јуна 1999. године;

7) добровољно или по наређењу вршио војне или безбедносне послове у војсци Републике Српске Крајине до 5. августа 1995. године или у војсци Републике Српске до 19. јуна 1996. године.

### **Ратни војни инвалид**

#### **Члан 5.**

Ратни војни инвалид је држављанин Републике Србије који је задобио рану, повреду, озледу или болест, због које је наступило оштећење његовог организма најмање за 20%, и то:

- 1) у вршењу војне дужности или друге дужности за војне циљеве са оружјем у рату;
- 2) за време ратног заробљеништва у које је доспео као борац из члана 4. овог закона.

### **Ветеран**

#### **Члан 6.**

Ветеран ("стари - пензионисани борац") је борац, држављанин Републике Србије или странац који је навршио 65 година живота (60 година жене) и који по том основу више није војни обвезник.

### **Породични додатак**

#### **Члан 7.**

Примања која остварује породица погинулог или несталог борца. Ова проблематика је регулисана у Закону о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца.

## **Борачки додатак**

### **Члан 8.**

Примања које остварује борац и која су вид националног признања за учешће у одбрани отаџбине.

### **Спомен медаља (споменица) "Браниоци отаџбине 1990-1999"**

### **Члан 9.**

Врста одликовања коју добијају сви учесници неког догађаја (периода) од великог значаја за Републику Србију. У овом закону то су сви држављани Републике Србије који су по позиву или добровољно бранили отаџбину као борци државних оружаних војних формација.

### **Спомен повења (споменица) "Браниоци отаџбине 1990-1999"**

### **Члан 10.**

Писани документ који се добија уз споменицу под истим бројем и са именом борца, погинулог борца и борца ратног војног инвалида.

### **Додатак по основу добијених ратних одликовања**

### **Члан 11.**

Примања која једном годишње (дан борца) остварују борци, ратни војни инвалиди и породице погинулих бораца који су одликовани.

### **Члан 12.**

Борац је и странац који је учествовао у рату или оружаним акцијама под оклоностима из чл. 4, 5. и 6. овог закона под условом да својство борца не може остварити од стране друге државе.

### **Породица погинулог или несталог борца**

### **Члан 13.**

Породица погинулог или несталог борца је породица лица које је погинуло, умрло или нестало под оклоностима чл. 4. и 5. овог закона, или умрло од последица ране, повреде, озледе или болести задобије под тим оклоностима у року од годину дана од дана престанка учешћа у рату, оружаном акцији.

Чланови породице погинулог или несталог борца који могу остварити право по овом закону јесу:

1. Брачни или ванбрачни друг, деца рођена у браку или ван брака и усвојена деца и пасторчад које је погинули борац издржавао;

2. Родитељи, као и очух, маћеха и усвојеници који су погинулог борца издржавали или које је погинули борац издржавао;

3. Деда и баба, унуче, сестра и брат погинулог или несталог борца које је погинули борац издржавао или који су њега издржавали, чланови уже породице, у смислу овог закона јесу:

1. Супружник;

2. Деца рођена у браку или ван брака, усвојена деца или пасторчад.

## **ГЛАВА II**

### **ПРАВА И УСЛОВИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА**

#### **Право на национално признање**

##### **Члан 14.**

Сваки борац из чл. 4, 5. и 6. има право на национално признање (спомен медаљу) "Браниоци отаџбине 1990.-1999. година".

Споменица се борцима додељује по следећем:

-За учешће у рату од 30 дана до 1 године - бронзана споменица

-За учешће у рату од 1 до 2 године - сребрна споменица

-За учешће у рату преко 2 године - златна споменица

Свим погинулим, несталим и умрлим борцима, ратним-војним инвалидима и војницима граничарима из 53. и 55. граничног батаљона додељују се златне споменице "Браниоци отаџбине 1990.-1999. година" без обзира на време учешћа у рату.

##### **Члан 15.**

Сваки борац из чл. 4, 5. и 6. овог закона има право на : Споменицу (повељу) "Браниоци отаџбине 1990. - 1999. година" .

Споменица (повеља) "Браниоци отаџбине 1990. - 1999. година" се борцима додељује по следећем:

-За учешће у рату од 30 дана до 1 године- споменица (повеља) бронзане боје

-За учешће у рату од 1 до 2 године- споменица (повеља) сребрне боје

-За учешће у рату преко 2 године- споменица (повеља) златне боје

Свим погинулим, несталим, умрлим борцима, ратним - војним инвалидима и војницима граничарима из 53. и 55. граничног батаљона додељује се споменица(повеља) златне боје без обзира на време учешћа у рату.

#### **Члан 16.**

Сваки борац из чл. 4, 5 и 6. овог закона има право на књижицу борца (легитимацију).

У књижици борца наведена су права предвиђена овим законом.

Књижица из става 1. овог члана служи као здравствена књижица за борце који не остварују здравствену заштиту ни по којем другом основу.

#### **Члан 17.**

Споменица (спомен медаља), споменица (повеља) и књижица борца су означене под истим бројем који је утиснут на споменици (спомен медаљи).

### **Остала права бораца и породица погинулих и несталих бораца**

#### **Члан 18.**

Права по овом закону су:

- породични додатак за породице погинулих и несталих бораца;
- право на увећани породични додатак;
- борачки додатак;
- додатак по основу добијених ратних одликовања;
- здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите;
- бањско-климатски опоравак;
- приоритет при упису образовне установе под једнаким условима, додела стипендија и смештаја у ђачке и студентске домове;
- право на олакшице у остваривању комуналних услуга, преко локалних самоуправа;
- право на приоритет у запошљавању;
- право на решавање стамбених потреба;
- параво на посебан пензијски стаж у двоструком трајању и право на раније пензионисање;
- право на подстицај за запошљавање, или кредит код samozapoшљавања;
- бесплатна или повлашћена возња;
- право на ношење униформе приликом државних и војних свечаности;
- право на почасно место на војним и државним свечаностима;
- право на предност у коришћењу услуга републичких и локалних органа управе, приликом решавања својих права и интереса;

- права на накнаду трошкова сахране есхумираног или несталог борца;
- права на помоћ у случају смрти.

## **1. Породични додатак за породице погинулих и несталих бораца**

### **Члан 19.**

Породице погинулих и несталих бораца које су оствариле права по Закону који је важио на дан ступања на снагу овог закона настављају да користе стечена права ако је то за њих повољније.

### **Члан 20.**

Чланови уже породице погинулог и несталог борца имају право на породични додатак по следећим условима:

1. Удова - кад наврши 45 година живота или удовац - кад наврши 50 година живота као и пре навршених 45, односно 50 година живота ако су неспособни за привређивање.

2. Деца, усвојеници, пасторчад до навршене 15 године живота, односно до завршетка школовања, а најдоцније до навршене 27. године живота, а ако су неспособна за привређивање за време док та неспособност траје, под условом да је неспособност наступила пре навршене 15. односно 27. године живота. Ако је школовање прекинуто због служења војног рока или болести, та лица могу користити право на породични додатак за време служења војног рока, односно за време лечења, и то до навршених 27. година, а после тога највише још за онолико времена колико је трајао војни рок односно лечење, с тим да је школовање настављено пре навршене 27. године живота.

3. Ако ужу породицу сачињавају брачни друг са једним или више деце, брачни друг има право на породични додатак као сауживалац са њима без обзира на услове из става 1. тачка 1. овог члана, и то док и једно дете има право на породични додатак.

### **Члан 21.**

Чланови породице погинулог или несталог борца из члана 13. став 2. тачка 2. овог закона као и брат и унук погинулог борца из члана 13. став 2, тачка 3. овог закона имају право на породични додатак иако су чланови уже породице остварили ово право.

Очух, маћеха или усвојилац из члана 13. става 2, тачка 2. овог закона има прече право од родитеља који није извршио родитељске дужности према лицу од кога изводи право на породични додатак.

Брат, сестра и унук погинулог и несталог борца права на породични додатак остварују под условима члана 20. став 1, тачка 2. овог закона.



## **Члан 22.**

Деда и баба несталог или погинулог борца имају право на породични додатак ако породични додатак не остварују чланови породице из члана 13. став 2, тачка 1. и 2. овог закона.

Ако породицу сачињавају деда и баба по оцу и деда и баба по мајци право на породичан додатак имају деда и баба који су се старали о подизању и васпитању лица од кога изводе право, односно деда и баба које је то лице издржавало.

## **Члан 23.**

Основ за обрачун и исплату породичног додатка (у даљем тескту основица) чини просечна плата у Републици Србији из претходног месеца, без пореза и доприноса увећана за 20%.

## **Члан 24.**

Породични додатак за корисника који је то право остварио као члан породице погинулог или несталог борца као и војника на одслужењу војног рока и лица у резервном саставу погинулог или умрлог од ране, повреде или болести задобијене за време вршења војних дужности у Војсци Србије износи 100% од основице за погинуле или нестале борце.

Ако право на породични додатак остварује више чланова породице, за сваког сауживаоца износ породичног додатка из става 2. овог члана повећава се за 50% од основице.

## **Члан 25.**

Ако породични додатак користе два или више чланова породице породични додатак дели се са уживаоцима на једнаке делове.

### **2. Права на увећани породични додатак**

## **Члан 26.**

Родитељ погинулог или несталог борца који није имао друге деце коме су остала деца изгубила живот као цивилне жртве рата, има право на увећање породичног додатка из члана 24. став 1. овог закона за 50%.

Ако породични додатак по ставу 1. овог члана користе оба родитеља као сауживаоци, износ породичног додатка по члану 24. став 1. овог закона увећава се за 50%.

## **Члан 27.**

Родитељ погинулог или несталог борца који није имао друге деце као и брачни друг погинулог или несталог борца који нема друге деце, односно ако имају једно дете или више деце која су неспособна за привређивање, под



условом да је неспособност наступила пре 15. године живота детета, односно пре навршених 27. година ако је дете било на школовању, као и дете погинулог или несталог борца имају, поред права на породични додатак, и право на увећани породични додатак.

Увећани породични додатак из става 1. овог члана износи 35 % од основице.

Ако више лица из става 1. овог члана испуњава услове за признање права на породични додатак, увећани породични додатак износи из става 2 овог члана припада сваком од њих.

### **Члан 28.**

Чланови породице који испуњавају услове за признавање права на породични додатак по два или више лица имају право на породични додатак у несмањеном износу по сваком од тих лица, са тим да право увећани породични додатак из члана 27. овог закона могу остварити само по једном лицу.

## **3. Борачки додатак**

### **Члан 29.**

Борачки додатак је месечно новчано примање које остварују сви борци из члана 4, 5. и 6. овог закона, а по основу ангажовања у рату и извођењу борбених дејстава.

Износ борачког додатка утврђује се по следећем:

1. Борцима из члана 4. под 1), 2), 3), 4), 5) и 7) припада 0,25% основице из члана 23. овог закона, за сваки месец ангажовања на ратишту.
2. Борцима из члана 4. под 6) припада по 0,7% основице из члана 23. овог закона, за сваки месец ангажовања на ратишту, а за територију Косова и Метохије по 1% од основице.

За израчунавање борачког додатка узимају се пуни месеци ангажовања са тим да се 15 и више дана рачунају као пун месец.

Код бораца који су били више пута на ратишту, број дана преко пуних месеци ангажовања се могу сабирати ако је то за њих повољније.

Борачки додатак из става 1. овог члана исплаћује се месечно уз плату, пензију или на други начин сваком борцу без обзира на његова остала примања и материјално стање.

Изузетно, за поједине категорије бораца, додатак се може исплаћивати и годишње, што се регулише решењем о борачком додатку.

Борачки додатак из члана 29. овог закона припада и ратним-војним инвалидима од шесте до десете групе ако нису остварили борачки додатак односно накнаду за време незапослености по Закону о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца.

Борачки додатак из члана 29. овог закона увећава се за 10% за борце који су као добровољци учествовали у одбрани отаџбине.

Влада ће донети уредбу којом се ближе уређују услови и поступак за остваривање права на борачки додатак, уз претходно прибављање мишљења борчке организације.

#### **4. Додатак на основу добијених ратних одликовања**

##### **Члан 30.**

Борци из чл. 4,5 и 6. овог закона одликовани за личну храброст, пожртвовање и умешно командовање највишим одликовањима за војне заслуге у оружаног борби имају право на новчану награду- додатак по основу добијених ратних одликовања.

Одликовањима, у смислу става 1. овог члана сматрају се војна одликовања: СФРЈ; СРЈ и Републике Србије утврђена посебним законима; а то су :

1. ОРДЕНИ: Орден слободе (СФРЈ,СРЈ); Орден народног хероја (СФРЈ,СРЈ); Орден Белог орла са мачевима (Србија); Орден за храброст (СФРЈ, СРЈ); Орден ратне заставе (СФЈ,СРЈ) ; Орден народне армије(СФРЈ); Орден ВЈ (СРЈ); Орден југословенске заставе (СРЈ); Орден партизанске звезде(СФРЈ) ; Орден витешког мача (СРЈ); Орден заслуга у области одбране и безбедности(СРЈ, Србија); Орден за војне заслуге (СФРЈ);

2. МЕДАЉЕ: Медаља за храброст Милош Обилић (Србија); Медаља Обилића (СРЈ) ; Медаља за храброст (СФРЈ); Медаља за заслуге у области одбране и безбедности (СРЈ,Србија); Медаља части (СРЈ); Медаља за ревносну службу(СРЈ,Србија); Медаља за врлине у области одбране и безбедности(СРЈ); Медаља за војне заслуге (СФРЈ); Медаља за војничке врлине (СФРЈ).

Новчани додатак за Орден народног хероја; Орден белог орла са мачевима(први степен) и орден Слободе износи 50% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак за орден за храброст; Орден белог орла са мачевима(други степен); Орден југословенске заставе; Орден ВЈ; Орден ратне заставе; Орден народне армије; Орден партизанске звезде и орден заслуга за одбрану и безбедност(први степен) износи 45% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак за орден белог орла(трећи степен); Орден витешког мача; Орден заслуга за одбрану и безбедност(други степен) износи 40% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак за орден заслуга за одбрану и безбедност(трећи степен); Орден за војне заслуге, износи 35% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак за Медаље за храброст и за Медаљу Обилића износи 30% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак за Медаљу заслуга за одбрану и безбедност; Медаљу части и Медаљу за војне заслуге, износи 25% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак за Медаљу за ревносну службу и Медаљу за војничке врлине износи 15% од основице из члана 23. овог закона.

Новчани додатак из овог члана закона исплаћује се једнократно, за дан Борца - 28. јун (Видовдан) текуће године за претходну годину.

### **Члан 31.**

Борци-инвалиди од прве до десете групе такође остварују право на додатак по основу добијених ратних одликовања по овом закону.

Борци из чл. 4,5 и 6. овог закона који су своје право на новчани додатак по основу добијених ратних одликовања остварили по раније важећим законима, настављају са коришћењем тог права.

### **Члан 32.**

Породица погинулог борца који је одликован неким од одликовања из члана 30. овог закона има право на новчани додатак по основу добијених ратних одликовања.

Новчани додатак из става 1. овог члана исплаћује се у висини и на начин прописан у члану 30. овог закона.

Ако право на новчани додатак из става 1. овог члана остварује више чланова породице, сваком од корисника припада једнак део од укупног износа новчаног додатка.

Право на новчани додатак из члана 30. овог закона остварују борци из члана 4, 5. и 6. само ако су одликовање добили у току ратних дејстава или најдуже годину дана од завршетка ратних дејстава за заслуге остварене у току ратних дејстава.

## **5. Здравствена заштита и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите**

### **Члан 33.**

Борац из члана 4, 5 и 6. овог закона, који не може бити осигуран по неком другом основу, има право на здравствено осигурање у складу са прописима из области здравственог осигурања за раднике осигуранике.

Право из става 1. овог члана остварује се на начин и по поступку који су регулисани прописима из области здравственог осигурања.

Корисници породичног додатка из члана 20. став 1. и 2. имају право на здравствену заштиту и друга права у вези са остваривањем здравствене заштите у обиму који је за чланове породице запослених утврђен прописима у области здравства.

## **6. Бањско-климатски опоравак**

### **Члан 34.**

Борац из чл. 4, 5. и 6. овог закона има право на Бањско и климатско лечење, по прописима који одређује орган надлежан за питања бораца и ратних инвалида при Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Годишњу квоту бораца који се упућују на лечење- опоравак одређује министарство, а упућивање бораца се остварује преко Републичког удружења бораца на предлог општинских удружења бораца.

## **7. Приоритет при упису у образовне установе под једнаким условима, додела стипендија и смештаја у ђачке и студентске домове**

### **Члан 35.**

Деца погинулог борца, корисници породичног додатка, приликом уписа у средње школе или факултете, као и приликом додела стипендија за школовање, односно приликом смештаја у ђачке и студентске домове имају, под једнаким условима, приоритет у односу на лица која немају статус члана породице погинулог борца, у скалду са прописима са којима се уређује област образовања.

## **8. Право на олакшице у остваривању комуналних услуга, преко локалних самоуправа**

### **Члан 36.**

Јединица локалне самоуправе је у обавези да борцима и породица погинулих и несталих бораца омогући олакшице у стварању комуналних услуга у јавним предузећима чији је оснивач Република или локална самоуправа.

Олакшице из става 1. овог члана важе само ако борци и породице погинулих и несталих чланова редовно извршавају своје обавезе за пружене услуге.

## **9. Право на приоритет у запошљавању**

### **Члан 37.**

Органи републичке управе и органи јединица локалне самоуправе, јавна предузећа и друга привредна друштва која су у власништву Републике или

аутономне покрајине, или у већинском власништву Републике, општине или града, као и други субјекти који су основани законом или их је основала Влада обезбедиће приликом пријема нових радника да дете палог борца, инвалид шесте до десете групе и борац има под истим условима предност у запошљавању у односу на остала лица која нису корисници права по овом закону, у складу са прописима које регулишу област рада и запошљавања.

Ако се на оглас односно конкурс пријави више бораца предност има борац носиоц златне споменице, потом сребрне споменице и потом бронзане.

Приоритет из овог члана, став 1. и 2., борац не може остварити уколико је до престанка претходног радног односа дошло његовом кривицом.

Правилност примене одредби овог члана, став 1. и 2. контролише републичка инспекција рада при Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Предност из става 1. и 2. овог члана не односи се на изабрана и постављена лица.

## **10. Право на решавање стамбених потреба**

### **Члан 38.**

Локалне самоуправе су у обавези да одговарајући удео, не мањи од 10% од расположивих станова за социјално збрињавање, одреде за решавање следећих категорија стамбено необезбеђених лица и то:

1. Породице погинулог или несталог борца
2. Ратног-војног инвалида
3. Борца носиоца златне, сребрне или бронзане споменице
4. Цивилни инвалиди рата
5. Остали корисници породичне инвалиднине
6. Члан породице цивилне жртве рата
7. Члан породице умрлог борца

Јединица локалне самоуправе прописује услове за критеријуме за расподелу станова из става 1. овог члана:

Јединица локалне самоуправе у складу са својим подзаконским актом, ближе уређује услове и критеријуме за доделу већ изграђених станова, а у циљу трајног решавања њихових потреба, као и критеријуме за откуп додељених станова, а у складу са одредбама Закона о становању.

## **11. Право на посебан пензијски стаж у двоструком трајању и право на раније пензионисање**

### **Члан 39.**

Борци из чл. 4, 5. и 6. овог закона имају право на посебан стаж у двоструком трајању у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Борцима из става 1. овог члана старосна граница за одлазак у старостну пензију смањује се за онолико месеци колико су као борци провели на ратишту.

## **12. Право на подстицај за запошљавање или кредит код самозапошљавање**

### **Члан 40.**

Незапослени борци из чл. 4, 5. и 6. овог закона имају право на подстицај за запошљавање или кредит за самозапошљавање по посебном акционом плану, који доноси Влада за сваку годину уз претходно прибављено мишљење Републичког удружење бораца Републике Србије.

Када Влада додељује неповратна средства за самозапошљавање, предност на конкурс под једнаким условима имају борци из става 1 овог члана.

## **13. Бесплатна и повлашћена возња**

### **Члан 41.**

Право на повлаштену возњу уз повластицу од 50% од редовне цене у унутрашњем путничком саобраћају железнице (други разред) или аутобусом, годишње имају:

- породица палог и несталог борца- три путовања;
- борац носилац златне споменица- три путовања;
- борац носилац сребрне споменице- два путовања;
- борац носилац бронзане споменице- једно путовање.

Корисници породичног додатка по основу погинулог борца имају право на једно бесплатно путовање годишње у унутрашњем саобраћају, железницом (други разред) или аутобусом ради обиласка гроба палог борца ако погинули борац није сахрањен у месту пребивалишта корисника породичног додатка.

## **14. Право на ношење униформи приликом војних и државних свечаности**

### **Члан 42.**

Борци из чл. 4, 5. и 6 овог закона, имају право на ношење пригодних униформи приликом војних и државних свечаности.

Министар надлежан за послове одбране ће својим правилником преписати изглед и врсту униформе, начин ношења униформе, чинова и одликовања, посебно за официре, подофицире, борце- ветеране.

Министар надлежан за послове одбране ће својим правилником регулисати могућност набавке униформе по повољним условима једном у десет година.



## **15. Право на почасно место на војним и државним свечаностима**

### **Члан 43.**

Борац из чл. 4, 5. и 6. овог закона, као и породица палог борца, имају право на почасна места на државним и војним свечаностима.

Општинско удружење бораца и Републичко удружење бораца обезбедиће у договору са протоколом, одређени број места за лица из става 1 овог члана.

Предност имају: породице палих бораца, а потом борци носиоци златне, сребрне и бронзане споменице.

## **16. Право на предност у коришћену услуга републичких и локалних органа управе, приликом решавања својих права и интереса**

### **Члан 44.**

Породица погинулог и несталог борца као и борца из чл. 4, 5. и 6. овог закона, имају приоритет у решавању законом утврђених права и интереса када о њима одлучују органи републичке управе, органи аутономних покрајина и органи локалних самоуправа.

По потреби ако то захтева надлежни орган, лица из става 1. овог члана могу показати одговарајућа решења или борачку књижицу-легитимацију.

Општинска удружења и републичко удружење бораца у пословима из става 1. овог члана могу се појавити као посредници у пружању помоћи ради остваривања права.

## **17. Накнада трошкова сахране есхумираног или несталог борца**

### **Члан 45.**

Породица погинулог или несталог борца који је есхумиран и идентификован има право на накнаду трошкова сахране.

Министар надлежан за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доноси правилник којим се уређује поступак за накнаду трошкова сахране есхумираног борца.

## **18. Права на помоћ у случају смрти**

### **Члан 46.**

У случају смрти борца из чл. 4, 5. и 6. овог закона, као и корисника породичног додатка за породице погинулог и несталог борца, члан породице са



којим је то лице живело и које је сносило трошкове сахране умрлог корисника, има право на накнаду погребних трошкова по прописима које је донео Министар надлежан за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Ово право се остварује по захтеву.

#### **Члан 47.**

Статус и права предвиђена овим законом не могу остварити:

1. Лица која су пребегла непријатељу или су сарађивала са непријатељем;
2. Лица која су побегла (дезертирала) из јединице или са војне дужности и нису се вратила у састав оружаних снага до краја рата;
3. Лица која су се сама ранила или повредила ради избегавања војне или друге дужности у рату;
4. Лица осуђена правоснажном судском пресудом због учествовања у рату на страни непријатеља или због помагања непријатељу;
5. Лица која су избегла војну обавезу.

Статус и права прописана овим законом не могу остварити чланови породица лица из става 1. овог члана, као и чланови породица који су осуђени за дела из става 1. тачка 4. овог члана.

### **ГЛАВА III**

#### **КОРИШЋЕЊЕ И ПРЕСТАНАК ПРАВА**

#### **Члан 48.**

Права на месечна примања припадају од првог дана наредног месеца по подношењу комплетног захтева.

Право на годишња примања прописана овим законом признају се почевши од године у којој је поднесен захтев.

Даном испуњења услова за остваривање права по основу погибије или нестанка сматра се дан погибије односно нестанка борца .

#### **Члан 49.**

Лице може примати новчано примање лично или посредством пуномоћника, односно законског заступника.

Ако лице користи примања посредством пуномоћника или законског заступника, сваких шест месеци мора обновити пуномоћ, односно доставити доказ о животу странке.

#### **Члан 50.**

Права стечена по овом закону не могу се пренети на друго лице.

Корисник права по овом закону дужан је да надлежном органу пријави сваку промену која је од утицаја на остваривање и престанак тих права, у року од 15 дана од дана настанка промене.

Ако корисник не пријави промену која је од утицаја на остваривање права, исплата примања ће се обуставити све док корисник не пријави промену, без права на неисплаћена примања.

Сматра се да корисник није пријавио промену и када је одсутан из места пребивалишта односно боравишта или се налази у иностранству дуже од 60 дана, а нема пуномоћника, односно законског заступника, као и када није обновљена пуномоћ, односно достављен доказ о животу у смислу члана 48. овог закона.

#### **Члан 51.**

Месечна примања по овом закону исплаћују се по истеку месеца за који се врши исплата.

Права стечена по овом закону престају на захтев лица, смрћу лица и наступањем раскидних услова предвиђених овим законом.

#### **Члан 52.**

Потраживања годишњих новчаних примања и додатака по овом закону застаревају за три године од дана доспећа сваког појединог примања, односно додатка.

Право из кога проистичу годишња примања и додатци по овом закону, а застарева за 5 година од дана доспећа најстаријег годишњег потраживања после кога није вршена исплата.

#### **Члан 53.**

Право по овом закону престаје брачном другу погинулог и несталог борца ако ступи у нови брак.

Право по овом закону престаје брачном другу коме је одузето родитељско право према деци са којима користи породичну инвалиднину, изузев када му родитељско право одузето због болести, и ако му родитељско право буде враћено, брачни друг ће наставити коришћењем права под условима прописаним овим законом.

#### **Члан 54.**

Право на породични додатак по основу неспособности за рад може се признати само ако је неспособност постојала у моменту исуњења услова у смислу члана 20, став 1, тачка 1 и 2.

Кориснику породичног додатка који је право на породични додатак стекао по основу неспособности за рад престаје право на породични додатак и остала права по овом закону даном заснивања радног односа, даном оснивања привредног друштва или самосталне радње, односно бављењем самосталне делатности, односно стицањем радне способности.

#### **Члан 55.**

Права по овом закону престају борцу, члану породице погинулог или несталог борца ако је осуђен правоснажном судском пресудом због дела предвиђених у члану 47. овог закона.

### **ГЛАВА IV**

#### **ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА**

#### **Члан 56.**

О статусу и правима по овом закону у првом степену решавају општински, односно градски органи управе и надлежни за послове борачко-инвалидске заштите, уколико законом није другачије одређено у роковима утврђеним законом о општем управном поступку.

Борци, чланови породица погинулог или несталог борца захтевом пред органом из става 1. овог члана покрећу поступак за утврђивање статуса и остваривање права по овом закону.

По жалби на решење органа из става 1. овог члана решава Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Жалба не одлаже извршење решења.

Ако жалбу уважи, министарство из става 3. овог члана ће укинути првостепено решење и само донети одговарајуће решење или ће вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак.

#### **Члан 57.**

Чињенице о ангажовању борца у рату утврђују се само на основу уверења министарства одбране- Управе за традицију, стандард и ветеране, односно министарства унутрашњих послова за припаднике тог министарства.

Уверења, потврде оцене рада из јединица у којима су борци били на распореду се такође уважавају са тим да општинском органу морају бити предочени у оригиналу, а фотокопија у склопу захтева.

#### **Члан 58.**

Чињеница да је лице од кога чланови породице изводе права по одредбама овог закона погинуло, нестало под околностима из чл. 4, 5. и 6. овог закона под којим је лице погинуло, умрло или нестало, утврђује се само

писаним доказним средствима из времена кад је лице погинуло, умрло или нестало, односно ревидираним уверењем у смислу члана 85. овог закона.

Оклоности из члана чл. 4, 5. и 6. овог закона под којим је лице погинуло, умрло или нестало доказују се уверењем који је издала надлежна војна јединица, установа у време када су се те околности десиле или уверење министарства из члана 59. овог закона.

#### **Члан 59.**

Од дана преузимања одговарајућих евиденција, уверења о дужини ангажовања борца надлежни општински - градски орган управе издаје уверење о дужини ангажовања борца.

Евиденције из става 1. овог члана претходно треба да буду усаглашене са министарством из члана 57. став 1.

Изузетно од одредаба става 1. овог члана, уверење о дужини војног ангажовања, лица која немају држављанство Србије, а који не поседују потврду-уверење из ратне јединице, издаје Министарство одбране.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања по службеној дужности врши контролу усаглашености евиденција из става 1. овог члана.

#### **Члан 60.**

Првостепена решења којима се признају статуси права на новчано примање подлежу ревизији.

Ревизија не одлаже извршење решења, осим решења донетог у смислу члана 63. овог закона.

Ревизију врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Ако је против решења донетог у првом степену изјављена жалба, о ревизији и жалби решава се истим решењем.

Ако против решења из става 1. овог члана није изјављена жалба, првостепени орган ће на захтев министарства из става 3. овог члана, решења, заједно са списима предмета доставити на ревизију.

#### **Члан 61.**

У вршењу ревизије Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања може дати сагласност на решење, може га изменити, укинути и само решити предмет или га вратити на првостепеном органу на поновни поступак.

Министарство из става 1. овог члана ће у поступку ревизије изменити, поновити или укинути првостепено решење, и по правилу само решити предмет у корист или на штету странке ако утврди да су у првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице или да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на решење предмета или утврди да су погрешно цењени докази, односно да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања или да је погрешно примењен пропис на основу кога је донето решење.

Првостепени орган чије је решење у поступку ревизије поништено или укинито и враћено на поновни поступак доноси ново решење.

Ново решење подлеже ревизији у којој се испитује само да ли је у складу са разлозима због којих је раније првостепено решење поништено или укинито.

#### **Члан 62.**

Против решења донетог у поступку ревизије или у поступку по жалби којим је решење првостепеног органа поништено или укинито и враћено на поновни поступак не може се водити правни спор.

#### **Члан 63.**

Поступак за решавање о статусу и правима по овом закону, окончан решењем против кога нема редовног правног средства у управном поступку, може се обновити и по истеку рокова за обнову поступка предвиђених прописом којим се регулише управни поступак.

Ако је предлог за обнову поступка поднесен у року од 5 година од дана достављања решења странци, у поступку обнове примењују се прописи који су важили за време доношења решења, а ако је предлог поднесен по истеку тог рока, у поступку обнове примењују се прописи који важе у време подношења предлога обнове поступка.

Права утврђена решењем донесеним у обновљеном поступку припадају од првог дана наредног месеца до дана подношења предлога за обнову поступка.

#### **Члан 64.**

Коначно решење о статусу и правима по овом закону може се укинути по праву надзора и по истеку рока предвиђеног прописом којим се регулише управни поступак, ако је њиме очигледно повређен закон у корист појединца, а на штету Републике Србије.

Коначно решење у управном поступку којим је појединцу утврђен статус, односно новчано примање на које није имао право или му је утврђено новчано примање у већем износу од износа који му припада може се по службеној дужности у свако доба огласити ништавним, делимично или у целини.

#### **Члан 65.**

Месечна примања по овом закону могу бити предмет извршења у складу са законом, осим борачког додатка из члана 29. овог закона.

#### **Члан 66.**

Годишња новчана примања из чл. 36, 37, 38 и 39. не могу бити предмет извршења, односно административне забране.

#### **Члан 67.**

Доспели, а неисплаћени износи новчаних примања по овом закону могу се наслеђивати.

#### **Члан 68.**

У поступку за остваривање права по овом закону примењују се одредбе Закона о општем управном поступку.

#### **Члан 69.**

Решење којим је признато право на месечна и друга примања по овом закону извршава се по службеној дужности.

Првостепени орган извршава решење из става 1. овог члана и води евиденцију о корисницима и извршеним исплатама.

Уколико наступи разлог због којег престаје право утврђено решењем из стаба 1 овог члана, исплата се врши закључно са месецом (за месечна примања), односно годином (за годишња примања) када је настао разлог за престанак права.

#### **Члан 70.**

Трошкове органа у поступку за остваривање статуса и права по овом закону сноси орган који води поступак.

У поступку остваривања права по овом закону не плаћа се такса у складу са посебним прописима.

#### **Члан 71.**

Министарство из члана 60. став 1. води јединствену матичну евиденцију корисника права по овом закону.

Министар правилником утврђује садржај и начин вођења евиденције корисника, као и образац евиденције.



Јединствена матична евиденција корисника права по овом закону према садржају и начину вођења мора бити усклађена са јединственом базом података, успостављеном на основу закона којим се прописује јединствено уређивање права на готовинску накнаду.

## ГЛАВА V

### НАКНАДА ШТЕТЕ

#### Члан 72.

Лице коме је исплаћено новчано примање по овом закону на које имало право дужно је да врати примљени износ.

Ако је на основу нетачног податка за које је знало или морало знати да су нетачни или је на други против правни начин остварило новчано примање које му не припада или је очигледном грешком надлежног органа остварило новчано примање у већем износу него што му припада;

Ако је остварило новчано примање због тога што није пријавило настале промене које утичу на обим, губитак или престанак права, а знало је или је морало знати за те промене;

Ако је примило новчани износ већи од износа који му је одређен решењем.

Потраживање према лицу из става 1 овог члана застарева истеком рока одређеног законом, којим се уређује застарелост потраживања за односну врсту потраживања у смислу закона којим се уређују облигациони односи.

Рок из става 1. овог члана почиње од дана коначности решења којим је утврђено да странци не припада исплаћено новчано примање, или да јој припада у мањем обиму (став 1, тачка 1 и 2), односно од дана када је извршена последња неправилна исплата (став 1. тачка 3).

Лице из става 1. овог члана дужно је да врати новчано примање највише у износу примљеном за последње три године, рачунајући од последње исплате на коју није имао право.

#### Члан 73.

Орган надлежан за решавање о правима по овом закону по службеној дужности надзиру и контролишу појаве из члана 72. овог закона.

Решење којим се лице обавезује да врати неосновано примљена средства доноси првостепени орган месно надлежан да решава предмет.



Против решења из става 2. овог члана странка има право жалбе.

#### **Члан 74.**

Ако је лице из члана 72. овог закона и даље корисник новчаног примања по овом закону, административно извршење коначног решења о накнади штете врши се у висни од једне половине новчаног примања и без његове сагласности.

Ако лице из члана 72. овог закона није корисник права о овом закону извршење се спроводи у складу са законом о извршном поступку.

#### **Члан 75.**

Првостепени орган је дужан да у року који је одредило Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, достави списак предмета због предузимања радњи у судском поступку.

### **ГЛАВА VI**

#### **ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ НОВЧАНИХ СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ ПРАВА**

#### **Члан 76.**

Средства потребна за остваривање и коришћење права прописаних овим законом обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Исплата примања предвиђених овим законом извршаваће се на основу планираних средстава у буџету Републике Србије за фискалну годину.

#### **Члан 77.**

Средства за здравствено осигурање и средства за накнаду трошкова личног учешћа у остваривању здравствене заштите по овом закону обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Основица и стопа за обрачун доприноса за здравствено осигурање корисника по овом закону утврђују се у складу са Законом о доприносима.

### **ГЛАВА VII**

#### **НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА**

#### **Члан 78.**

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања врши надзор над радњом првостепених органа у спровођењу овог закона и прописа донесених на основу њега.

Надзор из претходног става врше овлашћени радници министарства који имају овлашћење да:

1. Оцењују законитост управних радњи првостепених органа, предузетих за спорвођење овог закона;
2. Наред предузимање одговарајућих мера и радњи ради отклањања утврђених недостатака или неправилности у раду надлежних органа управе у спорвођењу овог закона у року који одреде;
3. Упозоре на неизвршење послова у управној ствари из делокруга овог закона и одреде рок за извршење тих послова;
4. Забране обављање управних радњи које су предузете супротно одредбама овог закона;
5. Поднесу пријаву надлежном органу за учињено кривично дело и поднесу захтев за покретање прекршајног поступка ако утврде да је у управном поступку или у решавању управне ствари повређен овај закон радњама или нечињењем које има обележје кривичног дела, односно прекршаја;
6. Налаже да се предмет пошаље министарству из става 1. овог члана у циљу контроле законитости решења;
7. Донесу решење о накнади штете настале намером или крајњом непажњом одговорног лица у првостепеном органу, чиме је омогућено да странка оствари новчано примање на које није имала право.

#### Члан 79.

Мере и радње из члана 78. овог закона предузимају се решењем.

Против решења из става 1. овог члана може се поднети приговор министру из члана 78. став 1.

#### Члан 80.

Орган над којим се врши надзор дужан је да омогући овлашћеном лицу несметан приступ и да стави на увид управне предмете и списе, односно да да податке потребне за вршење надзора.

О извршеном надзору саставља се записник у току вршења надзора.

Записник се уручује, односно доставља органу управе над којим је извршен надзор најкасније у року од три дана од дана извршеног надзора.

Орган над којим је извршен надзор дужан је у року од три дана од дана истека рока за извршење наложених мера писмено обавестити Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да су мере извршене.

#### Члан 81.

Надзор над спровођењем одредби чл. 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 44 и 45. овог закона врше надлежне инспекције у складу са законом којим се уређује обављање инспекцијског надзора и посебним прописима за сваку појединачну област.

Ако у вршењу надзора над спровођењем одредаба члана 37. инспектор утврди да није поштована предност у запошљавању, поништиће одлуку о пријему у радни однос.

#### **Члан 82.**

Првостепени органи дужни су да на захтев Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања поднесу извештај о спровођењу овог закона и прописа донесених на основу њега.

Министарство из става 1. овог члана даје првостепеним органима надлежним за борачко-инвалидску заштиту, обавезне инструкције за извршење послова за које су овлашћени овим законом.

### **ГЛАВА VIII**

#### **КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 83.**

Првостепени орган казниће се за прекршај новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара:

а) ако у року не достави министарству из члана 7. став 1 решење на ревизију (члан 60. став 5);

б) ако изврши решење пре ревизије (члан 60. став 2);

в) ако не поступи по коначном решењу министарства, односно ако не изврши то решење у року од 30 дана од дана пријема решења;

г) ако не достави списе предмета ради одговора на тужбу или предузимања друге радње у судском поступку, у року који одреди министарство (члан 69);

д) ако у остављеном року не поступи по акту министарства којим је наложено извршење одређене радње;

ђ) ако у остављеном року не поступи по налогу министарства у поступку усаглашавања евиденција;

е) ако у року од 15 дана од дана пријема акта не усагласи евиденцију са решењем, односно уверењем министарства (чл. 83. и 84.)

ж) ако у прописаном року не обнови поступак о статусу и правима странке (члан 84. став 6)

За прекршаје из става 1 овог члана казниће се одговарајуће лице у првостепеном органу новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

Правно лице, републички орган, орган јединице локалне самоуправе и јавна установа казниће се за прекршај новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара:

а) ако не поштује предност у запошљавању бораца, чланова породица погинулих или несталих бораца (члан 37.);

б) ако не поштује предност приликом пружања услуга своје надлежности борцима, породицама погинулих и несталих бораца (члан 36.);

в) ако не поштује предност деце бораца, погинулих и несталих бораца приликом уписа у средње школе или факултете, као и приликом додељивања стипендија за школовање, односно приликом смештаја у ђачке или студентске домове (члан 38.).

За прекршај из става 3. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу, републичком органу, органу јединице локалне самоуправе и јавној установи навчаном казном од 10.000 до 50.000 динара.

## ГЛАВА IX

### ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

#### Члан 84.

Лица која су статус и право на месечно примање остварила на основу раније важећих прописа настављају да користе стечена права под истим условима, односно по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

#### Члан 85.

Борци из чл. 4,5 и 6. овог закона могу поднети захтев за остваривање права предвиђених овим законом у року од 10 година од дана ступања закона на снагу.

#### Члан 86.

Општинска и републичка организација бораца, републичка организација породица погинулих и заробљених бораца, републичко удружење мирнодопских и ратних војних-инвалида, могу дати иницијативу за ревизију појединих уверења.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања може ради употпуњавања чињеничног стања, затражити мишљење организацијаи удружења из става 2 овог члана.

У поступку ревизије уверења као доказ могу се користити и изјаве странака и сведока, а странци се мора посебно пружити могућност да се изјасни о свим околностима и чињеницама које су изнесене у поступку.

Ревидирано уверење представља доказни основ за решавање у управним стварима и у редовном поступку, и по венредним правним средствима.

Надлежни орган је дужан да у року од 30 дана од дана пријема ревидираног уверења из става 3. овог члана понови поступак о статусу и правима странке.

Странка може оспоравати ревидирано уверење, односно решење којим је извршена ревизија уверења само у поступку у коме се то уверење, односно решење употреби као доказно средство.

#### Члан 87.

Влада ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети следеће уредбе:

Уредбу о Споменици и спомен повељи "Браниоци отаџбине 1990-1999. година";

Уредбу о борачком додатку;

Уредбу о додатку по основу добијених ратних одликовања;

Уредбу о здравственој заштити бораца;

Уредбу о посебном пензијском стажу у двоструком трајању и праву на раније пензионисање;

Уредбу о праву на подстицај за запошљавање или кредит за самозапошљавање, као и додели неповратних средстава за самозапошљавање.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети следеће правилнике:

Правилник о приоритету запошљавању бораца у државним институцијама и јавним предузећима;

Правилник о књижици бораца (легитимација);

Правилник о накнади трошкова сахране есхумираног и умрлог борца;

Правилник о јединственој матичној евиденцији корисника права.

Министар одбране ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донети следеће правилнике:

Правилник о садржају и начину вођења војних евиденција;

Правилник о ношењу униформе бораца приликом државних и војних свечаности.

#### Члан 88.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања ће прописати критеријуме на основу којих ће се од постојећих удружења бораца на

републичком, покрајинском и општинском(градском) нивоу изабрати репрезентативна удружења за ове нивое.

Удружењима из става 1. овог члана омогућити финансирање из буџета; републике, покрајине, града и општине.

Удржења из става 1. овог члана ће сарађивати са првостепеним и другостепеним органима надлежним за доношење решења по овом закону и обављати друге послове са борцима, а у вези са спровођењем овог закона.

### **Члан 89.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

## **I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА**

Уставни основ за доношење предложеног закона садржан је у одредби члана 107. став 1. Устава Републике Србије према коме народни посланик има право предлагања закона, других прописа и општих аката.

## **II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА**

Разлог за доношење овог закона је потреба да се држава одужи људима који су бранили земљу у рату, односно да се коначно реши питање бораца, ратних војних инвалида и породица несталих и погинулих бораца у Републици Србији. Овим законом се обезбеђује да борци ратова од 1990. до 1999. године добију национално признање какво заслужују, да добију одређене материјалне припадности као вид националног признања за учешће у одбрани суверенитета и територијалне целокупности СФРЈ И СРЈ. Предлогом закона регулисана су и сва права које борци, ратни војни инвалиди и породице несталих и погинулих бораца остварују из буџета Републике Србије и на нивоу локалних самоуправа. Предлогом је регулисано да се захтев за остваривање права подноси општинском органу надлежном за послове борачке и инвевидске заштите. Наведени орган доноси првостепено решење на начин како је то регулисано Законом о општем управном поступку. По жалби на првостепено решење одлучује надлежни орган Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Првостепена решења подлежу и ревизији која се врши од стране надлежних органа наведеног министарства. Овај закон је преузео важећа решења која се односе на остваривање права породица погинулих и несталих бораца, и регулисао права бораца из ратова 1990. до 1999. године која до сада нису била регулисана ни у једном закону. У закону је предвиђен пут којим се остварују права у првостепеном и другостепеном поступку. Такође у закону је предвиђени начин надокнаде штете која настаје услед давања нетачних података или незаконитог рада лица у првостепеном и другостепеном органу. У завршним одредбама предвиђене су уредбе и правилници које доносе поједина министарства ради ближег регулисања начина остваривања права. Такође, у завршним одредбама је дат рок од 10 година од дана проглашења закона у коме борци могу остварити права предвиђена овим законом.



### III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈМОВА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. прописан је предмет уређења Закона.

Чланом 2. регулисано је да су сва примања по овом закону вид националног признања и да се на њих не плаћају порези и друге дажбине предвиђене општим прописима по основу личних или других прихода грађана.

Чланом 3. превиђено је да се средства за остваривање права по овом закону обезбеђују у буџету Републике Србије.

Чл. 4. - 13. регулисано је значење појединих појмова који се употребљавају у закону као што су: борац, ратни војни инвалид, ветеран, породични додатак, борачки додатак, спомен медаља(споменица), спомен повеља (споменица), додатак по основу добијених ратних одликовања и породица погинулог или несталог борца.

Чл. 14. - 17 регулисано је право на национално признање.

Чл. 18. - 46. регулисана су остала права, као што су: породични додатак за породице погинулих несталих бораца, право на увећани породични додатак, борачки додатак и додатак по основу добијених ратних одликовања. Истим члановима регулисана је здравствена заштита и начин остваривања, право на бањско-климатски опоравак, приоритет при упису у образовне установе, право на олакшице у остваривању комуналних услуга, приоритет у запошљавању, право на решавање стамбених потреба, право на посебан пензијски стаж, право на подстицај за запошљавање, право на бесплатну и повлашћену возњу, право на ношење униформи приликом војних и државних свечаности, право на почасно место на војним и државним свечаностима, право на предност у коришћењу услуга републичких и локалних органа управе, накнаду трошкова сахране есхумираног борца и право на помоћ у случају смрти.

Чланом 47. регулисано је која лица не могу остварити статус и права овим законом (лица која су сарађивала са непријатељем, лица која су побегла из јединице или са војне дужности, лица која су се сама ранила или повредила ради избегавања војних дужности, лица која су избегла војну обавезу).

Чл. 48. - 55. регулисано је питање коришћења и престанка права.

Чл. 56. - 71. регулисан је поступак за остваривање овог права, односно подношење захтев, органи надлежни за поступање по захтеву, коначности решења, право жалбе.

Чл. 72. - 75. регулисано је питање накнаде штете.

Чл. 76. 77. регулисано је питање обезбеђивање новчаних средстава за остваривање и коришћење права.

Чл. 78. - 82. регулисано је питање надзора над спровођењем закона.

Чл. 83. регулисане су казнене одредбе, односно утврђене су прекршаји и новчане казне у случају кршења одредаба овог закона од стране надлежних органа и одговорних лица у тим органима.

Чланом 89. регулисано је ступање на снагу закона.

### IV. АНАЛИЗЕ ЕФЕКТА ЗАКОНА

Усвајањем предложених решења из овог закона омогућиће борцима да коначно почну да остварују права по основу учешћа у рату.



## V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у буџету Републике Србије. Укупно је потребно обезбедити 7.000.000.000 динара на годишњем нивоу.

У Београду, 28.01 2019. године

народни посланик

Жика Гојковић

*Жика Гојковић*

## ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

### 1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Жика Гојковић.

### 2. Назив прописа

Предлог закона о правима бораца, ратних војних инвалида и породица погинулих и несталих особа

*The Proposal of the Law on fighters, disabled war veterans and families of the fallen and missing fighters*

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа,

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/

### 4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,  
/  
д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са  
прописима Европске уније  
/  
5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју  
регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права  
Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је  
образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу  
усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико  
се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права  
Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева  
који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о  
изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве  
2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Будући да нема секундарних извора права Европске уније са којима се пропис  
усклађује, уз овај Предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски  
језик?  
Не.  
7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?  
Не.  
8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и  
њихово мишљење о усклађености.  
Не.

Београд, 21. фебруар 2019. године

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Жика Гојковић